

ТЕМИТЕ В МЕДИИТЕ

22.08.2024 г.

Науката в подкрепа на сигурността

- press.azbuki.bg

Центърът за компетентност КВАЗАР е открит в края на 2021 г. По същото време учени от Института по ядрени изследвания и ядрена енергетика, където е концентрирана дейността по квантовата комуникация, съвместно с оператора А1 осъществяват предаване на криптирани квантови данни на 51 км разстояние. Това е сериозен научноприложен резултат и се прави за първи път в България и на Балканите, казва акад. Чавдар Руменин от КВАЗАР. Квантовата комуникация е такъв тип предаване на данни, при който се използват фотоните. Те са елементарни частици, които в конкретния случай се разпространяват по двойки със скоростта на светлината. Когато изпратим сигнал от точка А до точка Б, двата фотона са заедно. И ако носят състояния 0 и 1, в крайната точка отива същият код. Идеята е, че ако някой се опита да подслушва този информационен канал, връзката се прекъсва автоматично.

Квантовата форма в съобщенията може да бъде много важна при случаи на земетресения, ядрен взрив или терористична атака от голям мащаб, допълва ученият. Тогава предаването на сигнали с радиовълни се влошава драстично. С квантовата комуникация такъв проблем няма. Тя е независима от условията в околната среда. От такъв тип криптирана и сигурна информация се нуждаят банки, медицински структури, военни и служби за сигурност. Всички имат интерес от надеждно съхраняване на данните.

Първото за страната ни квантово комуникационно трасе, което свързва София и граничен пункт Кулата при границата с Гърция, вече е факт.

То е съвместно дело на Института по роботиката на БАН, който ръководи изпълнението на Националния план на България за изграждане на квантово комуникационна мрежа, и МВР. Изграждането му е в съответствие с предвидените мерки в Националния ни план в сферата на киберсигурността, каквито се реализират във всички държави – членки на ЕС, в отговор на постоянно нарастващите кибератаки на територията на целия Европейски съюз. Това е първата в България телекомуникационна мрежа на дълго разстояние, подсигурана изцяло с квантово криптиране.

„Благодарение на успешната съвместна работа с МВР България вече разполага с първото междуселищно комуникационно трасе за генериране и споделяне на квантови ключове“, заяви доц. Лъчезар Георгиев, ръководител на Националния център за квантова комуникация, интелигентни системи за сигурност и управление на риска – КВАЗАР, при БАН.

„То се състои от четири оптични секции, две терминални станции (София и Кулата) и три междинни станции – т. нар. доверени възли, в Кюстендил, Благоевград и Рупите. Постигнатата средна скорост на генериране на квантови ключове за цялото трасе е 500 bit/s, като в отделните участъци тя стига и до 2500 bit/s“, допълни още той.

В доверените възли се помещава оборудването. Те са с много висока степен на сигурност – имат персонална охрана, видеонаблюдение, контрол на достъп и всякакви други мерки, които да не допускат проникването на неоторизиран персонал в тези междинни станции.

Новоизграденото трасе е не само изключително постижение в сферата на киберсигурността, но и поставя страната ни сред първите държави в Европа, въвели подобна високотехнологична комуникационна мрежа.

„Съвместната ни работа с Националния център за квантови комуникации при БАН е пример как академичната общност и българските учени могат да оказват значима подкрепа на страната ни по актуални теми, като справянето с киберпрестъпността и хибридните атаки“, подчерта вътрешният министър Калин Стоянов.

Новоизграденото демонстрационно трасе е първа стъпка в рамките на единната европейска инициатива EuroQCI, която се координира от Европейската комисия. Инициативата има за цел да защитава чувствителни данни и критични инфраструктури чрез интегриране на квантово базирани системи в съществуващи комуникационни мрежи, осигурявайки допълнително защитно ниво.

„До момента трасето е изградено изцяло със средства на Европейската комисия. Внесли сме искане в Министерския съвет за осигуряване на необходимото държавно финансиране и се надяваме решението да бъде взето във възможно най-кратък срок, за да можем да продължим да изпълняваме дейностите по Националния план, така както са планирани“, подчертава доц. Лъчезар Георгиев.

Това е първият етап от изграждането на тази квантовокомуникационна инфраструктура, по която следва да се предава класифицирана информация на междуправителствено ниво, държавна администрация, силови министерства и т. н. На един по-късен етап тя ще бъде развита за ползване от критична инфраструктура – банки и всички, които имат нужда да обменят защитена информация на национално ниво. Но първо ще се направят връзките на правителствено ниво в международен аспект.

„Изградихме това трасе между София и Кулата, за да може на следващ етап, който се очаква да бъде започнат от ЕК тази есен, да започне изграждането на междудържавни връзки – обяснява инж. Константин Иванов, технически проджект мениджър на проекта. – Колегите от Гърция изграждат трасе от Атина до Солун, което ще бъде продължено до Промахон и Кулата, където може вече да се осъществи международна свързаност. Още сме в начален етап, правят се тестове, компаниите за този вид оборудване са създадени съвсем наскоро – 2021–2022 г. Концепцията е ЕС да има мрежа за предаване на защитена информация.“

През септември 2024 г. предстои да започне следващият етап от изграждането на квантово криптирани мрежи чрез специализирани интерконекторни станции, с които да се осигури трансгранично свързване на националните мрежи. По този начин Европа цели да засили защитата на своите правителствени институции, техните центрове за данни, болници, енергийни мрежи и други, превръщайки се в един от основните стълбове на стратегията на ЕС за киберсигурност за следващите десетилетия.

Университетски преподаватели и учени от БАН остават без дом

- btvnovinite.bg

Причината – ремонт на блок 58 в „Студентски град“

Университетски преподаватели и учени от БАН са на път да останат без дом, заради предстоящ ремонт на общежитието, в което са настанени в „Студентски град“.

Ремонтът на блок 58 е предвиден за септември. Обитателите трябва да напуснат сградата до 10 дни.

„В този блок са настанени предимно учени и преподаватели, които не са родени в София и по различни социални причини не притежават собствен имот“, обяснява Христина Проданова, преподавател в Института по геофизика, геодезия и география.

Блокът е пуснат за експлоатация в началото на 90-те години на миналия век. Живеещите в него първо са започнали да чуват слухове, че ще се прави ремонт – те се появили още през април. След това им било съобщено, че трябва да се изнесат до края на август.

„Настъпи хаос между различните институции. Последното, което знаем, е, че третият вход няма да бъде ремонтиран сега, а за живеещите в първите два входа са осигурени други жилища до приключването на реновирането на стаите“, обяснява още Христина Проданова

Проблемът е, че голяма част от хората все още не са получили официална информация къде и за колко време трябва да отидат, както и дали въобще ще се върнат в старите си жилища след приключването на ремонта.

НСИ: С минимум 1000 лв. изостават от София средните заплати в другите големи градове

- dnesplus.bg

Най-ниски са средните възнаграждения в областите Смолян, Благоевград, Силистра и Кюстендил

Минимум 1000 лв. е разликата между средната заплата в София и останалите по-големи градове. Това показват данните на НСИ за второто тримесечие на годината. В София средната заплата вече е 3130 лева, като само за три месеца е скочила със 100 лева. Най-ниски са средните възнаграждения в областите Смолян, Благоевград, Силистра и Кюстендил. Те са наполовина от средната заплата в столицата.

Според икономиста доц. Красен Станчев от Института за пазарна икономика 10 пъти повече външни спестявания са събрали българите през 2023 г.

"София представлява малко под половината българска икономика. Преди пет години разликите между заплатите в различните градове бяха по-големи, те вече се свиват. Столицата има около 36% внос от други части на страната. Важен е и фактът, че когато работите на договор в чужбина за няколко месеца, това се води чуждестранна инвестиция, а не към вътрешната икономика", посочи той.

От своя страна доц. Огнян Боюклиев от Института за икономически изследвания към БАН изтъкна важността на предсказуемостта и усвояването на постоянните ресурси.

"Инфлацията е ниска, но това е за сметка и на по-ниските цени на храните - удар по производителите. Например има 3 пъти надвишена квота на вноса на яйца. София е с най-високи доходи, но само на 10 км от нея се вижда драстична разлика. Разрезът село-град е голям, става въпрос обаче и за регионална политика", смята той.

Оропуче не е нов вирус, хората да не се паникьосват

- bnr.bg/plovdiv

Интервю на Веселина Пеева с професор Радостина Алкесандрова Update Required To play the media you will need to either update your browser to a recent version or update your Flash plugin.

Промените в климата, обезлесяването на природата не остават без последствия за хората, независимо че здравните експерти отхвърлят пряката връзка между тях и здравето ни. След агресията на Ковид -19, сега СЗО предупреждава за активизиране на някои стари вируси, но се появяват и нови, за които не сме добре информирани. Каква опасност крие откритият и в Европа вирус Оропуче?

„Мисля, че не бива да драматизираме ситуацията. Да, в момента има активизиране на този вирус Оропуче в страни в Южна Америка. Но в Европа става въпрос за внесени случаи, които през юни и юли бяха общо 19 – 12 в Испания, 5 в Италия и 2 в Германия. Това са хора, които са били основно в Куба, а един от тях в Бразилия и на практика там са се заразили“, това заяви в интервю за предаването „Точно днес“ на Радио Пловдив проф. Радостина Алкесандрова от БАН.

Тя подчерта, че Оропуче не е нов вирус, той е идентифициран още през 1955 година. Всяка година има случаи на заразени, като общо от тогава те са над половин милион.

„Това, което в момента привлича вниманието на специалистите, е едно голямо и малко по-различно огнище. Защото до съвсем скоро този вирус беше ендемичен основно в района на река Амазонка. Но още през 2016 година бяха регистрирани случаи и извън него. В момента го има в Бразилия, Колумбия, в Куба, Перу. Заболяването преминава сравнително леко – с висока температура, главоболие, болки в ставите, с обрив. В някои случаи може да има чувствителност към светлина, може да има гадене и повръщане. Първите два смъртни случая за тази година бяха докладвани в Бразилия през юли, при две млади жени“, обясни още професор Алкесандрова.

Предаването на Оропуче става чрез ухапване от мушици, които ги има в Америка, но ги няма в Европа, а също и чрез комари.

„Хората по никакъв начин не бива да се паникьосват. Не можем да говорим за жертви на вируса. Това са хора, които били инфектирани, които са се върнали у дома. В изключително редки случаи се стига до фатален изход при това заболяване, но това по никакъв начин не бива да се подценява“, обясни още професор Радостина Алкесандрова.

Цялото интервю с професор Радостина Алкесандрова можете да чуете в звуковия файл.

"Доспехите на тракийските владетели" - символично начало на Празниците в Долината на тракийските царе

- dnes.dir.bg, "Доспехите на тракийските владетели" постави символично начало на Празниците в Долината на тракийските царе в Казанлък | [Impressio.dir.bg](https://impressio.dir.bg)

Постерната изложба "Доспехите на тракийските владетели", подредена на витрината на Културно-информационния център в Казанлък, постави символичното начало на тазгодишните Празници в Долината на тракийските царе, предава БТА.

Тя е резултат от съвместен научен проект на Националния археологически институт (НАИМ) с музей при Българската академия на науките (БАН) и Софийския университет "Св. Климент Охридски" за комплексно изследване на тракийско защитно въоръжение с цел анализ и оценка на развитието на военното дело в Тракия.

Изложбата е израз на доброто сътрудничество на НАИМ с местния Исторически музей "Искра", посочи по време на откриването директорът на музея в Казанлък д-р Момчил Маринов. Тя е резултат от съвместната работа на 21 български и два румънски музея.

Според него изложбата показва от една страна майсторството и безусловното умение на тракийските занаятчии, а от друга страна тя е препратката към вярванията на траките, които, въпреки многото открития и на археолози и изследвания на изкуствоведи и учени в областта, все още остават загадъчна страница.

Д-р Маринов подчерта, че информацията, която дават платната, е изключително богата и поднесена по много достъпен начин.

Експозицията включва 16 постера, посветени на отделните типове въоръжение, но в тях са показани и иконографски паметници, представящи тракийски воители, посочи гл. ас. Калоян Праматаров.

Той обясни, че изложбата разказва и за влиянията, които тракийското военно дело оказва върху съседни народи и съответно влиянията, които съседните народи оказват върху него.

В постерите публиката може да види още представителните воински артефакти, както и такива, които разкриват митологията и религията на траките, коментира гл. ас. Праматаров и благодари на казанлъшкия музей за поканата и гостоприемството.

Изложба представя "Българският принос в културно-историческото многообразие на Обединена Европа"

- kazanlak.com

На 28 август (сряда) 2024 г. от 17:30 часа Музеят на розата съвместно с РАЦ-Казанлък домакинстват на документалната изложба: „Българският принос в културно-историческото многообразие на Обединена Европа“. Събитието ще бъде със свободен вход.

Панелната експозиция е подготвена от Научния архив на Българската академия на науките и включва 22 постера.

Изложбата включва документални свидетелства за дейността на българските книжовници и просветители, автобиографични и биографични документи, ръкописи на трудове, дневници, мемоари и спомени на наши учени, държавни, обществени, културни и военни дейци – членове на БАН. Акцент в експозицията е идеята за обединена Европа - с документи и фотографии от богатия архив на акад. Иван Шишманов, основател и пръв председател на Българската секция на Паневропейския съюз. Те убедително говорят, че още през 30-те години на XX век България възприема идеите на паневропеизма за сближаване и сътрудничество между всички европейски народи на политическа, икономическа и културна основа.

Представените в изложбата архивни материали са и своеобразен принос в културната програма по време на българското председателство на Съвета на Европейския съюз през 2018 година.

Гостуването на документалната изложба е по случай 155-та годишнина от създаването на БАН и предстоящото подписване с община Казанлък на меморандум за сътрудничество.

Интересната експозиция ще бъде достъпна за посещения от гражданите до края на месец септември 2024 година.

Земетресение люшна Ямбол

- chernomore.bg
- vesti.bg, Земетресение край Ямбол
- dariknews.bg, Земетресение край Ямбол
- pik.bg, Земетресение от 2,3 по Рихтер близо до Ямбол
- haskovo.info, Земетресение регистрираха в Хасковска област
- 24plovddiv.bg, Земетресение удари край Ямбол
- 24chasa.bg, Земетресение край Ямбол
- glasnews.bg, Земетресение между Ямбол и Хасково
- glas.bg, Земетресение между Ямбол и Хасково
- trafficnews.bg, Земетресение удари край Ямбол
- trafficnews.bg, Земетресение край Ямбол

Трусът е станал в 07:28 часа

Графика: НИГГГ - БАН

Земетресение е регистрирано тази сутрин на територията на България. Това показва справка на "Фокус" в НИГГГ - БАН.

Трусът е станал в 07:28 часа в района между Хасково и Ямбол с магнитуд 2.3 по скалата на Рихтер.

Дълбочината му е била 6 км, няма данни да е било усетено от хората.